

Міністерство освіти і науки України
ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»
Факультет педагогіки і психології
Кафедра розвитку дитини раннього і дошкільного віку

**Наскрізна програма практичної підготовки здобувачів
другого (магістерського) рівня вищої освіти за
спеціальністю А2 Дошкільна освіта
Галузі знань А Освіта**

Лубни, 2026

УДК 378.147:373.2

Рекомендовано кафедрою розвитку дитини раннього і дошкільного віку
(протокол № 3 від 16.09.2026)

Рекомендовано до друку вченою радою
ДЗ «Луганський національний університет імені
Тараса Шевченка» (протокол № 2 від 25.09.2026).

Рецензенти:

Лариса ВОРОНА – доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри спеціальної освіти ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»

Олена СТАЄННА – кандидат педагогічних наук, головний редактор електронного журналу «Вихователь-методист дошкільного закладу»

УДК 378.147:373.2

Бадер С. О., Гречишкіна І. А., Варяниця Л. О. Наскрізна програма практичної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю «Дошкільна освіта». Галузі знань А Освіта. ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», 2026. 43с.

Програму практики складено відповідно до вимог Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», стандарту вищої освіти за спеціальністю 012 Дошкільна освіта для другого (магістерського) рівня вищої освіти (затверджений наказом МОН України № 572 від 29.04.2020 р.); професійного стандарту «Вихователь закладу дошкільної освіти» (затверджений наказом Мінекономіки України № 755-21 від 19 жовтня 2021 р.), Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти (Наказ МОН України від 15.05.2024 р. № 686).

ПРОГРАМИ ПРАКТИК

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКА ПРАКТИКА

Пояснювальна записка

Програма науково-дослідницької практики розроблена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю **A2 Дошкільна освіта**. Науково-дослідницька практика є обов'язковим компонентом професійної підготовки майбутніх магістрів та спрямована на поглиблення, систематизацію й інтеграцію теоретичних знань, здобутих у процесі навчання, формування дослідницької компетентності, розвиток професійного мислення, аналітичних умінь і навичок здійснення науково-педагогічної діяльності у сфері дошкільної освіти.

Сутність науково-дослідницької практики полягає у залученні здобувачів вищої освіти до самостійної науково-дослідної діяльності, формуванні готовності до організації та проведення педагогічних досліджень, розвитку навичок наукового пошуку, критичного аналізу наукових джерел, узагальнення, систематизації та інтерпретації результатів дослідження. Практика сприяє розширенню наукового світогляду майбутніх магістрів, формуванню здатності виявляти актуальні проблеми сучасної дошкільної освіти, визначати перспективні напрями їх наукового розв'язання та впроваджувати результати досліджень у практику діяльності закладів дошкільної освіти.

Предметом науково-дослідницької практики є дослідницька діяльність здобувачів вищої освіти, спрямована на вивчення закономірностей розвитку, виховання, навчання та соціалізації дітей дошкільного віку, дослідження актуальних проблем функціонування і розвитку закладів дошкільної освіти, удосконалення змісту, форм, методів і технологій організації освітнього процесу, а також апробацію та впровадження результатів наукових досліджень у професійну діяльність.

Метою науково-дослідницької практики є формування у магістрантів здатності до самостійного проведення педагогічних досліджень у сфері дошкільної освіти, опрацювання методики наукової роботи, систематизація та критичний аналіз наукових та інформаційних джерел, підбір фактичного матеріалу для магістерської кваліфікаційної роботи, розвиток умінь аналізувати освітні процеси, узагальнювати результати дослідження та представляти їх у науковій формі. Практика спрямована на інтеграцію теоретичних знань з практичними навичками, поглиблення наукового мислення та здатності вирішувати завдання дослідницького характеру.

Основними завданнями науково-дослідницької практики є:

- ознайомлення з актуальними напрямками розвитку науки та сучасними проблемами досліджень у відповідній галузі (дошкільна

освіта) та аналіз стану розробки обраної наукової проблеми у вітчизняній та зарубіжній літературі.

- формулювання теми, мети та завдань дослідження, визначення об'єкта і предмета магістерської роботи.

- опрацювання наукових джерел, систематизація та критичний аналіз інформації, підбір фактичного матеріалу для магістерської кваліфікаційної роботи, формування аналітичних висновків. Поглиблення та розширення теоретичних знань із фахових методик, вміння застосовувати їх у вирішенні конкретних педагогічних завдань під час практики;

- розвиток умінь інтегрувати теоретичні знання з практичними навичками, застосовувати отримані результати дослідження для вдосконалення методик, приймати науково обґрунтовані рішення та робити практичні рекомендації.

- апробація результатів магістерського дослідження через виступи на наукових конференціях, публікації статей, підготовку презентацій або рекомендацій для органів управління та закладів освіти.

- формування компетентностей у сфері самоосвіти, самовдосконалення, академічної доброчесності, критичного мислення, готовності до академічної мобільності.

Науково-дослідницька практика має міждисциплінарний характер і ґрунтується на інтеграції знань, здобутих під час опанування освітніх компонентів професійної підготовки, зокрема дошкільної педагогіки, дитячої психології, методології та організації наукових досліджень, методик дошкільної освіти, інклюзивної освіти, менеджменту закладу дошкільної освіти, цифрових освітніх технологій, педагогічної майстерності та інших дисциплін освітньо-професійної програми. Такий підхід забезпечує реалізацію міжпредметних зв'язків, комплексне застосування набутих знань і формування цілісного бачення професійної діяльності сучасного педагога-дослідника.

Організація науково-дослідної практики здійснюється на засадах науковості, системності, послідовності, інтеграції теорії і практики, академічної доброчесності, інноваційності, професійної спрямованості, дитиноцентризму, безперервності професійного розвитку та рефлексивності. У процесі проходження практики здобувачі набувають досвіду застосування сучасних методів педагогічного дослідження, використання цифрових технологій у науковій діяльності, здійснення педагогічного моніторингу, аналізу та узагальнення результатів досліджень, а також їх представлення у різних формах наукової комунікації.

Програма науково-дослідної практики передбачає виконання комплексу взаємопов'язаних дослідницьких завдань, що охоплюють аналіз сучасних наукових підходів до організації освітнього процесу в закладах дошкільної освіти, вивчення актуальних психолого-педагогічних проблем дошкільної освіти, добір і застосування адекватних методів педагогічного

дослідження, збір, систематизацію, опрацювання та інтерпретацію емпіричних даних, а також апробацію результатів власного наукового пошуку. Практика забезпечує інтеграцію теоретичної підготовки з дослідницькою діяльністю, формує здатність до критичного аналізу наукової інформації, обґрунтування висновків і розроблення практичних рекомендацій щодо вдосконалення освітнього процесу в закладах дошкільної освіти. Такий зміст практики забезпечує комплексний підхід до формування дослідницької, аналітичної, методичної та інноваційної компетентностей майбутнього магістра.

Оцінювання результатів науково-дослідної практики здійснюється відповідно до критеріїв, визначених програмою практики, та ґрунтується на комплексному врахуванні якості виконання індивідуальних дослідницьких завдань, рівня сформованості загальних і спеціальних компетентностей, здатності до самостійного наукового пошуку, дотримання принципів академічної доброчесності, обґрунтованості висновків, якості оформлення звітної документації та своєчасності виконання програми практики.

Результати науково-дослідної практики є важливим показником готовності здобувача другого (магістерського) рівня вищої освіти до самостійного здійснення науково-дослідної та науково-педагогічної діяльності, виконання магістерської кваліфікаційної роботи, впровадження результатів наукових досліджень в освітній процес закладів дошкільної освіти та розв'язання актуальних проблем сучасної дошкільної освіти. Набутий під час практики досвід створює підґрунтя для подальшого професійного й наукового розвитку, безперервного вдосконалення фахової майстерності та успішної професійної самореалізації.

Очікувані результати навчання:

Інтегральна компетентність. Здатність компетентно розв'язувати складні задачі й проблеми в організації та моніторингу освітнього процесу в системі дошкільної освіти або в процесі навчання фахівців із дошкільної освіти в закладах вищої освіти, що передбачає проведення досліджень, та/або здійснення інновацій у ситуаціях, що характеризуються невизначеністю умов і вимог

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини і громадянина, усвідомлюючи цінність громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку.

ЗК3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні з дотриманням норм академічної доброчесності й соціальної відповідальності.

ЗК4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Спеціальні компетентності:

СК9. Здатність до самоосвіти, самовдосконалення, самореалізації в професійній діяльності та до конкурентної спроможності на ринку праці на основі планування індивідуального розвитку.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Критично осмислювати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування дошкільної освіти в Україні

ПРН 3. Встановлювати взаємодію з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців та батьками з метою забезпечення якості дошкільної освіти, реалізації дослідницьких та інноваційних проєктів.

ПРН 7. Знати і використовувати в практичній діяльності законодавчу базу дошкільної освіти. **ПРН 8.** Виявляти та відтворювати в практичній діяльності вихователя закладу дошкільної освіти передовий педагогічний досвід та результати досліджень

Зміст практики

Зміст науково-дослідної практики реалізується поетапно та охоплює організаційно-інформаційну, науково-дослідну і підсумково-звітну роботу. Кожний етап передбачає виконання взаємопов'язаних видів діяльності, спрямованих на формування дослідницької компетентності, розвиток навичок самостійної наукової роботи та підготовку матеріалів магістерського дослідження.

Модуль 1. Організаційно-інформаційна робота. На першому етапі практики здобувачі вищої освіти беруть участь у настановчій (консультативній) конференції, під час якої ознайомлюються з програмою науково-дослідницької практики, її метою, завданнями, змістом, вимогами до звітної документації, критеріями оцінювання та правилами академічної доброчесності.

Спільно з керівником практики від кафедри та науковим керівником магістранти узгоджують індивідуальний план проходження практики, визначають послідовність виконання дослідницьких завдань, уточнюють тему кваліфікаційної роботи, календарний план виконання дослідження та форми представлення його результатів.

Модуль 2. Науково-дослідницька робота. Основний етап практики передбачає виконання комплексу науково-дослідницьких завдань відповідно до теми кваліфікаційної роботи.

У процесі проходження практики магістранти:

- ознайомлюються з сучасними публікаціями у фахових наукових виданнях, дисертаційними дослідженнями та іншими науковими джерелами за обраною проблематикою;
- здійснюють пошук, аналіз, систематизацію та критичне опрацювання вітчизняних і зарубіжних наукових джерел;
- формують бібліографічний список літератури відповідно до теми дослідження;

- обґрунтовують актуальність дослідження, уточнюють його методологічні засади, визначають об'єкт, предмет, мету, завдання та методи дослідження;
- здійснюють збір, систематизацію, аналіз та узагальнення теоретичного, методичного й емпіричного матеріалу;
- опрацьовують результати дослідження із застосуванням сучасних методів аналізу даних;
- готують рецензію на наукову статтю та відгук на автореферат (дисертаційне дослідження) відповідно до тематики магістерської роботи;
- складають анотацію індивідуального наукового дослідження;
- готують тези, текст доповіді, презентаційні матеріали для участі у науково-практичних конференціях, семінарах, круглих столах та інших формах апробації результатів дослідження;
- за можливості здійснюють апробацію окремих результатів магістерського дослідження у процесі участі в наукових заходах або підготовки наукових публікацій.

Упродовж усього періоду практики здобувачі систематично ведуть щоденник практики, у якому відображають зміст виконаної роботи, отримані результати та власні професійні рефлексії.

Модуль 3. Підсумково-звітна робота. Заключний етап практики передбачає узагальнення результатів виконаної роботи, оформлення звітної документації та її представлення керівнику практики.

Після завершення практики здобувачі вищої освіти систематизують матеріали проведеного дослідження, оформлюють звіт відповідно до встановлених вимог, подають його керівнику практики для перевірки та беруть участь у підсумковій конференції, під час якої презентують результати власної науково-дослідної діяльності.

Підсумком проходження практики є захист звіту та отримання підсумкової оцінки.

Організація керівництва практикою

Навчально-методичне керівництво науково-дослідною практикою здійснює кафедра, що забезпечує реалізацію освітньо-професійної програми. Безпосереднє керівництво практикою здійснює керівник практики від кафедри та науковий керівник магістерської кваліфікаційної роботи, які надають консультації, контролюють виконання індивідуального плану, здійснюють методичний супровід дослідницької діяльності здобувача та оцінюють результати проходження практики.

Після завершення терміну практики здобувачі вищої освіти протягом трьох робочих днів оформлюють матеріали практики у паперовому та/або електронному вигляді та подають їх керівнику практики.

Звітна документація

За результатами проходження науково-дослідницької практики здобувач вищої освіти подає комплект звітних матеріалів, до якого входять:

1. Характеристика здобувача-практиканта від наукового керівника.
2. Щоденник проходження науково-дослідницької практики у ЗВО
3. Виконаний комплекс завдань науково-дослідницької практики:
 - анотація магістерської роботи;
 - концепцію дослідження (актуальність, об'єкт, предмет, мета, завдання, методи дослідження тощо);
 - бібліографічний список літератури до теми дослідження; відгук на автореферат (дисертаційне дослідження) відповідно до тематики магістерської роботи;
 - рецензію на наукову статтю за тематикою дослідження;
 - тези доповіді за результатами дослідження; текст виступу (доповіді) для участі у науково-практичній конференції;
4. Звіт про проходження науково-дослідної практики.

Норми оцінювання звітної документації та окремих видів діяльності здобувачів вищої освіти під час виробничої практики

№	Вид діяльності (завдання практики)	Максимальна кількість балів
1.	Завдання науково-дослідницької практики	80
2.	Звіт з науково-дослідницької практики	20
	Усього	100

Критерії оцінювання виробничої практики в закладах дошкільної освіти:

Оцінювання результатів науково-дослідницької практики здійснюється з урахуванням рівня сформованості дослідницької компетентності здобувача другого (магістерського) рівня вищої освіти, його здатності самостійно планувати й виконувати наукове дослідження з актуальних проблем дошкільної освіти, критично опрацьовувати наукові джерела, обґрунтовувати методологічні засади дослідження, аналізувати й інтерпретувати отримані результати.

Під час оцінювання враховуються:

- актуальність і наукова обґрунтованість обраної проблеми дослідження;
- логічність визначення об'єкта, предмета, мети, завдань і методів дослідження;
- повнота, системність і критичність опрацювання вітчизняних та зарубіжних наукових джерел;

- обґрунтованість добору дослідницьких методів та якість розробленого інструментарію;
- уміння збирати, систематизувати, опрацьовувати, аналізувати й інтерпретувати теоретичні та емпіричні матеріали;
- достовірність отриманих результатів, аргументованість висновків і практична цінність розроблених рекомендацій для сфери дошкільної освіти;
- якість підготовлених наукових матеріалів: рецензії, аналітичного огляду, тез, доповіді, статті або презентації;
- здатність чітко, логічно й аргументовано представляти та захищати результати власного дослідження;
- дотримання принципів академічної доброчесності, дослідницької етики, конфіденційності та захисту персональних даних учасників дослідження;
- самостійність, відповідальність, організованість і своєчасність виконання індивідуального плану практики;
- повнота, змістова якість і відповідність установленим вимогам комплексу звітних матеріалів;
- здатність до наукової рефлексії, самооцінювання та визначення перспектив подальшого дослідження.

Оцінка результатів науково-дослідницької діяльності здобувача формується на основі таких показників:

- розуміння теоретичних і методологічних засад проведення наукових досліджень у галузі дошкільної освіти;
- повнота, системність і критичність опрацювання вітчизняних та зарубіжних наукових джерел за темою магістерського дослідження;
- обґрунтованість актуальності проблеми та логічність визначення об'єкта, предмета, мети, завдань і методів дослідження;
- доцільність добору методів дослідження та якість розробленого дослідницького інструментарію;
- уміння збирати, систематизувати, опрацьовувати й аналізувати теоретичний, методичний та емпіричний матеріал;
- здатність об'єктивно інтерпретувати отримані результати, формулювати аргументовані висновки та практичні рекомендації;
- наукова обґрунтованість, достовірність і практична значущість результатів дослідження для системи дошкільної освіти;
- якість підготовки тез, доповіді, рецензії, анотації, презентації та інших форм представлення результатів наукового пошуку;
- здатність аргументовано презентувати та захищати результати власної науково-дослідницької діяльності;
- дотримання принципів академічної доброчесності, дослідницької етики, конфіденційності та захисту персональних даних;

- самостійність, відповідальність, послідовність і своєчасність виконання індивідуального плану практики;
- якість ведення щоденника практики, повнота комплексу звітних матеріалів та відповідність їх оформлення встановленим вимогам.

Оцінювання результатів науково-дослідницької практики здійснюється за такою шкалою

А (90–100 балів)

Оцінка А (90–100 балів) виставляється здобувачу вищої освіти, який:

- продемонстрував високий рівень сформованості дослідницьких компетентностей, передбачених програмою практики;
- у повному обсязі та своєчасно виконав індивідуальний план науково-дослідницької практики;
- самостійно й науково обґрунтовано визначив актуальність, об'єкт, предмет, мету, завдання та методи магістерського дослідження;
- здійснив системний і критичний аналіз сучасних вітчизняних та зарубіжних наукових джерел, аргументовано визначив ступінь розробленості обраної проблеми;
- доцільно дібрав методи дослідження, якісно розробив дослідницький інструментарій, зібрав і систематизував необхідний матеріал;
- правильно застосував методи опрацювання даних, об'єктивно інтерпретував отримані результати, сформулював аргументовані висновки та практично значущі рекомендації;
- на високому науковому рівні підготував тези, доповідь, рецензію, анотацію, презентацію та інші передбачені програмою матеріали;
- чітко, логічно й аргументовано презентував та захистив результати власної науково-дослідницької діяльності;
- виявив самостійність, ініціативність, відповідальність, здатність до наукової рефлексії та професійного самовдосконалення;
- неухильно дотримувався принципів академічної доброчесності, дослідницької етики, конфіденційності та захисту персональних даних;
- своєчасно подав повний комплект звітних матеріалів, оформлений відповідно до встановлених вимог.

В, С (74–89 балів)

Оцінка В, С (74–89 балів) виставляється здобувачу вищої освіти, який:

- продемонстрував достатній рівень сформованості дослідницьких компетентностей і загалом успішно виконав програму практики;
- виконав усі основні завдання індивідуального плану, проте окремі результати потребують уточнення або доопрацювання;
- правильно визначив науковий апарат дослідження, допускаючи окремі несуттєві неточності в його обґрунтуванні;

- опрацював достатню кількість вітчизняних і зарубіжних джерел, однак їх критичний аналіз або узагальнення не завжди є достатньо глибокими;

- загалом доцільно дібрав методи дослідження та розробив дослідницький інструментарій, який потребує незначного коригування;

- здійснив опрацювання й інтерпретацію отриманих матеріалів, але окремі висновки або практичні рекомендації недостатньо аргументовані;

- підготував передбачені програмою наукові матеріали, що загалом відповідають установленим вимогам, але мають окремі змістові або редакційні недоліки;

- достатньо логічно презентував результати дослідження та відповів на більшість запитань під час захисту;

- переважно самостійно виконував завдання практики, в окремих випадках звертаючись за консультацією до наукового керівника;

- дотримувався принципів академічної доброчесності та дослідницької етики;

- своєчасно подав комплект звітних матеріалів, допустивши окремі несуттєві помилки в його оформленні.

D, E (60–73 бали)

Оцінка D, E (60–73 бали) виставляється здобувачу вищої освіти, який:

- продемонстрував мінімально достатній, але нестійкий рівень сформованості дослідницьких компетентностей;

- виконав основні завдання практики частково або з порушенням установлених термінів;

- припустився помилок у визначенні чи обґрунтуванні актуальності, об'єкта, предмета, мети, завдань або методів дослідження;

- опрацював обмежену кількість наукових джерел, а їх аналіз має переважно описовий і несистемний характер;

- відчував труднощі під час добору методів, розроблення дослідницького інструментарію, систематизації та опрацювання матеріалів;

- поверхово проаналізував отримані результати, сформулював недостатньо аргументовані висновки й рекомендації;

- виконував завдання переважно за детальними вказівками та за постійної консультативної допомоги наукового керівника;

- підготував наукові та звітні матеріали, які містять суттєві змістові, структурні або редакційні недоліки;

- під час захисту неповно представив результати роботи та не завжди зміг аргументовано відповісти на запитання;

- подав неповний комплект звітних матеріалів або допустив порушення вимог до їх оформлення, але не вчинив істотних порушень академічної доброчесності.

FX, F (1–59 балів)

Оцінка FX, F (1–59 балів) виставляється здобувачу вищої освіти, який:

- виконав менше половини завдань, передбачених програмою науково-дослідницької практики;
- не продемонстрував необхідного рівня дослідницьких компетентностей;
- не виконав індивідуальний план практики та не дотримувався встановлених термінів;
- не зміг обґрунтувати актуальність проблеми й коректно визначити науковий апарат дослідження;
- не здійснив належного пошуку та аналізу наукових джерел або подав матеріали, що не відповідають темі дослідження;
- не обґрунтував добір методів, не розробив дослідницький інструментарій або допустив суттєві помилки під час збору й опрацювання матеріалів;
- не представив достовірних результатів дослідження, аргументованих висновків і практичних рекомендацій;
- не підготував передбачені програмою наукові матеріали або не захистив результати практики;
- не подав комплект звітних матеріалів чи подав його в обсязі, недостатньому для оцінювання;
- допустив істотні порушення академічної доброчесності або дослідницької етики, зокрема академічний плагіат, фабрикацію чи фальсифікацію даних, порушення конфіденційності та правил захисту персональних даних.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Башкір О. І. Академічна доброчесність та інтелектуальна власність : конспект лекцій. Харків : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2022. 92 с.
2. Беляєв С. Б. Розроблення методологічної основи науковопедагогічного дослідження на основі системної змістовно-процедурної інтеграції методологічних підходів. Харків, 2021. 62 с.
3. Варяниця, Л. О. Візуалізація даних у методології наукового дослідження як чинник формування дослідницької компетентності майбутніх вихователів ЗДО. Педагогічна Академія: наукові записки, 2026, № 30. <https://doi.org/10.5281/zenodo.20491306>
4. Варяниця Л. О. Академічна доброчесність як методологічна основа професійної підготовки майбутнього вихователя закладу дошкільної освіти. Інноваційна педагогіка. 2026. Т. 2, № 91. С. 235–242.
5. Варяниця Л. О., Бадер С. О., Зажарська О. В., Гречишкіна І. А. Формування культури академічної доброчесності у майбутніх вихователів в умовах використання штучного інтелекту. Інноваційна педагогіка. 2026. Вип. 2, № 91. С. 221–225.

6. Дубасенюк О. А., Мирончук Н. М. Методологія педагогічних досліджень та академічна доброчесність в освітній галузі: навч.-метод. посібник. 2-ге вид., перероб. і доп. Житомир: ЖДУ ім. І. Франка. 2025. 244 с.

7. Качмар О.В. Методологія наукових досліджень у соціокультурній сфері: Навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: Карпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2025. с.68

8. Ковальчук Л. Моделювання науково-педагогічних досліджень: навч. посібник. Львів: Вид. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 520 с. URL:<https://pedagogy.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/Koval-chuk-L.-Modeliuvannia-naukovo-pedahohichnykh-doslidzhen-.Posibnyk.pdf>

9. Кришталь А. О. Академічна доброчесність: курс лекцій: навчальний посібник для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Черкаси: ЧПБ імені Героїв Чорнобиля НУЦЗ, 2020. – 124 с.

10. Медвідь В. Ю., Данько Ю. І., Коблянська І. І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб. Суми: СНАУ, 2020. 220 с.

11. Методологія науково-педагогічного дослідження : навч.-метод.посібник / уклад.: С. Б. Беляєв, О. В. Молчанюк, М. В. Роганова, А. І. Чаговець, О. І. Онипченко ; Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради. Харків, 2020. 78 с.

12. Навчально- та науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти: навч.-метод. посіб. для здобувачів вищої освіти освітньо-професійного ступеню (фаховий молодший бакалавр), першого (бакалаврського), другого (магістерського) та третього (освітньо-наукового) рівнів / за заг. ред. І. П Репко. Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради. Вид. 4-е, випр. і допов. Харків, 2020. 283 с.

13. Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» [Електронний ресурс]. URL: https://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/poloj_akadem_dobro_2.pdf

Додаткова

1. Бібліографічне оформлення наукових робіт : метод. рек. / уклад.: І. Г. Лобановська, О. Г. Помчалова, Н. Д. Грудініна; НАПН України, Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В. О. Сухомлинського. Київ. 2015. 90 с.

2. Іванюк Г. І. Методологія дослідження у міждисциплінарному вимірі наук про освіту. Педагогічні науки. 2025. № 110 (2025). С. 16–22. DOI: <https://doi.org/10.32999/ksu2413-1865/2025-110-2>.

3. Осадча К., Спірін О., Олексюк В. Таксономія FAIR-даних для наукових досліджень у галузі освіти в умовах цифрової трансформації. Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені

Олександра Довженка. 2026. Т. 2, № 61. С. 10–22. DOI: <https://doi.org/10.31376/2410-0897-2026-2-61-10-22>

4. Педченко, Н., Бірта, Г., Карпенко, Н., Стрілець, В., & Іваннікова, М. (2024). Математичні методи та методи статистичної обробки інформації у методології наукових досліджень. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія «Економічні науки»*. 2024. № (3 (113), С. 89-95. <https://doi.org/10.37734/2409-6873-2024-3-12>.

5. Сацик В. Академічна доброчесність: міфічна концепція чи дієвий інструмент забезпечення якості вищої освіти? URL: <http://educationua.org/ua/articles/930akademichna-dobrochesnist-mifichna-kontseptsiya-chi-dievijinstrument-zabezpechennya-yakosti-vishchoji-osviti>

6. Сейко Н, Андрійчук Н. Якісні та кількісні методи дослідження в курсі «методологія наукових досліджень» для майбутніх соціальних працівників. *Нові технології навчання [інтернет]*. 03, Березень 2020 [цит. за 29, Жовтень 2025];1(94):299-305. доступний у: <https://journal.org.ua/index.php/ntn/article/view/47>

7. Шишак А. М. Ознайомлення майбутніх фахівців дошкільної освіти з етичними аспектами проведення педагогічного дослідження. *Впровадження сучасних технологій в процесі забезпечення якісної підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти : збірник наукових праць / укладачі: Л. В. Зданевич, О. С. Мисик, Л. С. Пісоцька, О. Д. Рейпольська ; за заг. ред. Л. В. Зданевич. Хмельницький : ХГПА, 2026. С. 721–724.*

Інформаційні ресурси

Наукові бази даних і електронні бібліотеки

1. Scopus — міжнародна наукометрична база даних для пошуку рецензованих наукових публікацій та аналізу цитованості. URL: <https://www.scopus.com>
2. Web of Science — міжнародна наукометрична база даних для пошуку наукових публікацій і оцінювання результатів досліджень. URL: <https://www.webofscience.com>
3. Google Scholar — сервіс пошуку наукових публікацій, цитувань і профілів дослідників. URL: <https://scholar.google.com>
4. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського (НБУВ) — електронні наукові ресурси. URL: <https://www.nbuv.gov.ua/e-resources/>
5. Електронна бібліотека «Україніка» — цифрова бібліотека Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. URL: <https://www.nbuv.gov.ua/node/442>

Менеджери бібліографії та наукової комунікації

6. ORCID — міжнародний цифровий ідентифікатор дослідника. URL: <https://orcid.org>

7. Zotero — менеджер бібліографічних джерел для збирання, систематизації та оформлення списків літератури. URL: <https://www.zotero.org>
8. Mendeley — менеджер бібліографії та академічна соціальна мережа для дослідників. URL: <https://www.mendeley.com>
9. Zenodo — репозитарій відкритого доступу для зберігання та поширення результатів наукових досліджень. URL: <https://zenodo.org>

Інструменти для забезпечення академічної доброчесності

10. Unicheck — система перевірки академічних текстів на текстові збіги. URL: <https://unicheck.com>
11. StrikePlagiarism — система перевірки академічних робіт на плагіат. URL: <https://www.igns.gov.ua/en/systema-antyplagiatu-strikeplagiarism/>
12. Plag — сервіс перевірки текстів на плагіат та ознаки використання штучного інтелекту. URL: <https://www.plag.com.ua/>
13. PlagTracker — онлайн-сервіс перевірки текстів на плагіат. URL: <https://www.plagtracker.com>

Електронні ресурси для роботи з даними та аналізу

15. IBM SPSS Statistics — програмне забезпечення для статистичного аналізу даних. URL: <https://www.ibm.com/analytics/spss-statistics-software>
16. R Project for Statistical Computing — програмне середовище для статистичних обчислень, аналізу даних і побудови графіків. URL: <https://www.r-project.org>
17. Google Sheets — вебтаблиці для обробки, аналізу та візуалізації даних у режимі спільної роботи. URL: <https://workspace.google.com/products/sheets/>

Онлайн-курси та освітні платформи

18. Prometheus. Академічна доброчесність для викладачів — онлайн-курс. URL: <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/akademichna-dobrochesnist-dlya-vykladachiv/>
19. EdEra. Академічна доброчесність — онлайн-курс. URL: <https://study.ed-era.com/uk/courses/course/5131>

Онлайн-курси та освітні платформи

1. Prometheus. Академічна доброчесність для викладачів — онлайн-курс. URL: <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/akademichna-dobrochesnist-dlya-vykladachiv/>
2. EdEra. Академічна доброчесність — онлайн-курс. URL: <https://study.ed-era.com/uk/courses/course/5131>

ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА В ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Пояснювальна записка

Виробнича практика є обов'язковою складовою професійної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю **A2 Дошкільна освіта**. Її зміст спрямований на поглиблення теоретичних знань, набуття практичного досвіду професійної діяльності та формування готовності до виконання функціональних обов'язків педагога закладу дошкільної освіти в сучасних умовах.

Практика забезпечує інтеграцію теоретичної та практичної підготовки, сприяє розвитку професійних компетентностей, необхідних для організації освітнього процесу, створення безпечного й розвивального освітнього середовища, застосування сучасних педагогічних технологій, ефективної взаємодії з усіма учасниками освітнього процесу та здійснення рефлексії власної професійної діяльності.

Під час проходження виробничої практики здобувачі вищої освіти ознайомлюються з особливостями функціонування закладу дошкільної освіти, аналізують нормативно-правове та методичне забезпечення освітнього процесу, досліджують організацію предметно-просторового розвивального середовища, спостерігають за професійною діяльністю педагогічних працівників, планують і проводять різні види освітньої діяльності з дітьми дошкільного віку, використовують сучасні педагогічні технології та оцінюють їх ефективність.

Важливим складником практичної підготовки є розвиток навичок професійного аналізу, педагогічної рефлексії та здатності приймати обґрунтовані рішення у професійних ситуаціях. Виконання індивідуальних завдань практики сприяє формуванню вмінь аналізувати якість освітнього процесу, визначати напрями його вдосконалення, розробляти методичні рекомендації та використовувати результати професійної діяльності для власного професійного розвитку.

Програма виробничої практики передбачає виконання комплексу взаємопов'язаних завдань, що охоплюють аналіз науково-методичних засад організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти, оцінювання предметно-просторового розвивального середовища, організацію різних видів діяльності дітей, вивчення можливостей використання інноваційних педагогічних технологій, а також дослідження особливостей педагогічної взаємодії в системі «педагог – дитина – родина». Такий зміст практики забезпечує комплексний підхід до формування професійної компетентності майбутнього фахівця.

Оцінювання результатів виробничої практики здійснюється за накопичувальною системою та ґрунтується на врахуванні якості виконання

програмних завдань, рівня сформованості професійних компетентностей, самостійності, відповідальності, творчого підходу до виконання практичних завдань, якості оформлення звітної документації та дотримання вимог програми практики.

Результати виробничої практики є важливим показником готовності здобувача вищої освіти до самостійної професійної діяльності в закладах дошкільної освіти та створюють підґрунтя для подальшого професійного розвитку й удосконалення педагогічної майстерності.

Очікувані результати навчання:

Інтегральна компетентність. Здатність компетентно розв'язувати складні задачі й проблеми в організації та моніторингу освітнього процесу в системі дошкільної освіти або в процесі навчання фахівців із дошкільної освіти в закладах вищої освіти, що передбачає проведення досліджень, та/або здійснення інновацій у ситуаціях, що характеризуються невизначеністю умов і вимог

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини і громадянина, усвідомлюючи цінність громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку.

ЗК2. Здатність генерувати (креативність) та реалізовувати нові ідеї, самопрезентувати результати своєї діяльності, критично мислити, планувати власне життя й кар'єру.

ЗК3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні з дотриманням норм академічної доброчесності й соціальної відповідальності.

ЗК4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК5. Здатність працювати в команді та ефективно взаємодіяти, спілкуватися з різними суб'єктами освітнього процесу на засадах партнерства.

ЗК6. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності у суспільстві, вираження національної культурної ідентичності.

СК1. Здатність організовувати освітній процес у закладах дошкільної освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій, у тому числі ІКТ.

СК3. Здатність до психолого-педагогічного керівництва особистісним розвитком дітей раннього і дошкільного віку, зокрема, дітей з особливими освітніми потребами; формування у здобувачів дошкільної освіти ключових компетентностей відповідно до державного стандарту, визначення рівня їх сформованості.

СК5. Здатність створювати та впроваджувати в практику наукові розробки, спрямовані на підвищення якості освітньої діяльності та освітнього середовища в системі дошкільної, зокрема, інклюзивної освіти.

СК7. Здатність до організації співпраці закладу дошкільної освіти з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців до партнерства з батьками на основі взаємної відповідальності.

СК8. Здатність здійснювати нормативно-правове регулювання діяльності закладу дошкільної освіти, керуючись законодавчими документами та основами професійної етики.

СК10. Здатність організовувати фізично та психологічно безпечне освітнє середовище, проєктувати освітні осередки на основі універсального дизайну

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Критично осмислювати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування дошкільної освіти в Україні.

ПРН 2. Впроваджувати інформаційні та комунікаційні технології і генерувати нові ідеї в організації освітнього процесу закладів дошкільної освіти різного типу.

ПРН 3. Встановлювати взаємодію з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців та батьками з метою забезпечення якості дошкільної освіти, реалізації дослідницьких та інноваційних проєктів.

ПРН 4. Аналізувати й порівнювати результати педагогічного впливу на індивідуальний розвиток дитини дошкільного віку в різних видах діяльності.

ПРН 5. Організовувати методичний супровід освітньої діяльності в мультикультурному середовищі закладу дошкільної освіти для формування в дітей поваги до різних національностей та здатності до взаємодії.

ПРН 6. Здійснювати психолого-педагогічне керівництво індивідуальним розвитком особистості дитини.

ПРН 7. Знати і використовувати в практичній діяльності законодавчу базу дошкільної освіти.

ПРН 8. Виявляти та відтворювати в практичній діяльності вихователя закладу дошкільної освіти передовий педагогічний досвід та результати досліджень.

ПРН 9. Застосовувати в професійній діяльності сучасні дидактичні та методичні засади викладання психолого-педагогічних дисциплін і обирати відповідні технології та методики.

ПРН 10. Володіти уміннями й навичками аналізу, прогнозування, планування, організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти з урахуванням принципів дитиноцентризму, здоров'язбереження, інклюзії, розвивального навчання, особистісно орієнтованого підходу, суб'єкт-суб'єктної взаємодії.

ПРН 11. Організовувати харчування, медичне обслуговування, оздоровлення дітей.

ПРН 12. Уміти планувати та координувати фінансово-господарську діяльність закладів дошкільної освіти

Зміст практики

Зміст виробничої практики

Зміст виробничої практики здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю А2 Дошкільна освіта визначається метою та завданнями професійної підготовки майбутніх фахівців і спрямований на формування практичних умінь організації освітнього процесу в закладах дошкільної освіти.

Під час проходження практики здобувачі вищої освіти здійснюють аналіз діяльності закладу дошкільної освіти, ознайомлюються з особливостями організації освітнього процесу, нормативно-правовою базою, документацією педагогічних працівників, сучасними підходами до навчання, виховання та розвитку дітей дошкільного віку.

Основними напрямками змісту виробничої практики є:

1. Ознайомлення з організацією діяльності закладу дошкільної освіти

- вивчення структури та особливостей функціонування закладу дошкільної освіти;
- ознайомлення з освітньою програмою, плануванням роботи педагогічних працівників, нормативною та локальною документацією;
- спостереження та аналіз організації освітнього процесу.

2. Дослідження та оцінювання предметно-просторового розвивального середовища ЗДО

- аналіз організації предметно-просторового розвивального середовища у групах раннього та дошкільного віку;
- визначення відповідності середовища віковим та індивідуальним потребам дітей;
- оцінювання безпечності, доступності, варіативності та розвивального потенціалу середовища;
- розроблення пропозицій щодо його вдосконалення.

3. Організація освітньої діяльності дітей раннього та дошкільного віку

- спостереження за різними видами дитячої діяльності: ігровою, пізнавальною, художньо-творчою, руховою, комунікативною;
- вивчення методів і прийомів роботи вихователя;
- самостійне планування та проведення освітньої діяльності з дітьми різних вікових груп;
- розроблення конспектів, дидактичних та ігрових матеріалів;
- проведення освітніх заходів та здійснення їх самоаналізу.

4. Використання сучасних педагогічних та інноваційних технологій

- ознайомлення з сучасними педагогічними технологіями, методами та прийомами роботи з дітьми;
- вивчення досвіду педагогічних працівників щодо використання інноваційних технологій;
- аналіз доцільності та ефективності їх використання в освітньому процесі;
- підготовка дидактичних і методичних матеріалів із використанням сучасних педагогічних підходів.

5. Педагогічна взаємодія в системі «педагог – дитина – родина»

- спостереження та аналіз особливостей педагогічної взаємодії з дітьми, батьками та педагогічними працівниками;
- вивчення форм співпраці закладу дошкільної освіти з родиною;
- участь у підготовці та проведенні тематичних консультацій і заходів для батьків;
- узагальнення результатів педагогічних спостережень та професійна рефлексія.

6. Специфіка роботи з дітьми з особливими освітніми потребами

- ознайомлення з особливостями організації освітнього процесу для дітей з особливими освітніми потребами;
- спостереження за індивідуалізацією освітньої діяльності та педагогічним супроводом дітей;
- вивчення особливостей взаємодії педагогів, фахівців та батьків у процесі підтримки дітей з особливими освітніми потребами;
- за можливості участь у відповідних видах психолого-педагогічної та корекційно-розвивальної роботи.

Зміст виробничої практики забезпечує послідовне набуття здобувачами вищої освіти практичного досвіду, необхідного для професійної діяльності в закладах дошкільної освіти, розвитку педагогічної майстерності та вдосконалення професійних компетентностей.

Норми оцінювання звітної документації та окремих видів діяльності здобувачів вищої освіти під час виробничої практики

№	Вид діяльності (завдання практики)	Максимальна кількість балів
1.	Аналіз організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти: складання індивідуального плану роботи, спостереження та аналіз освітньої роботи в ЗДО, виконання частини індивідуальних завдань	15
3.	Аналіз предметно-просторового розвивального середовища ЗДО та розроблення рекомендацій щодо його	10

	вдосконалення; виконання самостійної роботи (заходів) здобувача-практиканта	
3.	Організація різних видів діяльності дітей, проведення залікових заходів / освітніх заходів із дітьми різних вікових груп та їх самоаналіз; відвідування залікових заходів та участь в їх обговоренні	35
4.	Аналіз використання сучасних педагогічних технологій та підготовка презентації (опису); виконання індивідуальних завдань	10
5.	Аналіз педагогічної взаємодії «педагог – дитина – родина»; підготовка та проведення тематичних консультацій / заходів для батьків (2–3 заходи)	10
6.	Ведення щоденника практики, оформлення звітної документації та презентація результатів проходження практики на звітній конференції (відео або медіапрезентація)	20
	Усього	100

Критерії оцінювання виробничої практики в закладах дошкільної освіти:

Оцінювання результатів виробничої практики здійснюється з урахуванням рівня сформованості професійних компетентностей здобувача вищої освіти, його готовності до виконання професійних обов'язків, відповідальності, самостійності, організованості та дотримання норм педагогічної етики. Під час оцінювання також враховується якість планування й проведення різних видів освітньої діяльності з дітьми дошкільного віку, уміння застосовувати сучасні методи, форми та засоби навчання і виховання, здійснювати педагогічне спостереження, аналізувати результати власної діяльності та використовувати їх для професійного вдосконалення.

Оцінка практичної діяльності здобувача формується на основі таких показників:

- володіння змістом освітніх напрямів та вимогами Базового компонента дошкільної освіти;
- якість планування та проведення освітньої діяльності з дітьми дошкільного віку;
- доцільність добору методів, прийомів, засобів і технологій навчання, виховання та розвитку дітей;

- здатність організовувати різні види дитячої діяльності відповідно до вікових та індивідуальних особливостей вихованців;
- уміння створювати безпечне, розвивальне й емоційно комфортне освітнє середовище;
- ефективність педагогічної взаємодії з дітьми, педагогічними працівниками та батьками (законними представниками) вихованців;
- здатність оперативно приймати педагогічно доцільні рішення у професійних ситуаціях;
- уміння здійснювати педагогічне спостереження, аналізувати освітній процес і оцінювати результати власної діяльності;
- рівень ведення та оформлення документації, передбаченої програмою практики;
- своєчасність виконання індивідуальних завдань, повнота звітної документації та дотримання вимог програми виробничої практики.

Оцінювання практики здійснюється за такою шкалою.

А (90–100 балів)

Оцінка А (90–100 балів) виставляється здобувачу вищої освіти, який:

- продемонстрував високий рівень сформованості професійних компетентностей, передбачених програмою виробничої практики;
- якісно планує та проводить різні види освітньої діяльності з дітьми дошкільного віку, творчо добирає методи, прийоми та засоби навчання, виховання і розвитку відповідно до вікових та індивідуальних особливостей дітей;
- виявляє ініціативність, самостійність, творчий підхід і педагогічну майстерність під час виконання завдань практики;
- уміло організовує взаємодію з дітьми, педагогічними працівниками та батьками (за потреби), дотримується норм професійної етики;
- здійснює педагогічне спостереження, аналізує результати освітньої діяльності та використовує їх для вдосконалення власної професійної діяльності;
- отримує позитивні відгуки керівника практики від закладу дошкільної освіти та керівника практики від закладу вищої освіти;
- своєчасно й бездоганно оформлює всю звітну документацію відповідно до встановлених вимог;
- сумлінно дотримується правил внутрішнього розпорядку закладу дошкільної освіти, вимог охорони праці, безпеки життєдіяльності та академічної доброчесності;
- відповідально ставиться до виконання професійних обов'язків, демонструє здатність до самоаналізу, рефлексії та професійного самовдосконалення.

В, С (74–89 балів)

Оцінка **В, С (74–89 балів)** виставляється здобувачу вищої освіти, який:

- демонструє достатній рівень сформованості професійних компетентностей та загалом успішно виконує програму виробничої практики;
- планує та проводить освітню діяльність з дітьми дошкільного віку відповідно до програмових вимог, однак не завжди виявляє творчий підхід у доборі методів, прийомів і засобів навчання, виховання та розвитку дітей;
- ураховує вікові й індивідуальні особливості дітей, проте окремі педагогічні рішення потребують удосконалення;
- виконує завдання практики самостійно, хоча в окремих випадках потребує консультацій або методичної допомоги керівника практики;
- здійснює педагогічне спостереження та аналізує результати власної діяльності, але рефлексія є недостатньо глибокою або несистематичною;
- отримує позитивні відгуки керівника практики від закладу дошкільної освіти та керівника практики від закладу вищої освіти;
- оформлює звітну документацію відповідно до встановлених вимог, допускаючи окремі несуттєві помилки, які своєчасно виправляє;
- загалом дотримується правил внутрішнього розпорядку закладу дошкільної освіти, відповідально ставиться до виконання професійних обов'язків, хоча інколи потребує нагадувань щодо організації власної діяльності.

D, E (60–73 бали)

Оцінка **D, E (60–73 бали)** виставляється здобувачу вищої освіти, який:

- продемонстрував достатній, але нестійкий рівень сформованості професійних компетентностей, виконав програму практики лише частково;
- відчуває труднощі під час планування та проведення освітньої діяльності з дітьми дошкільного віку, потребує постійної методичної допомоги керівників практики;
- не завжди вміє добирати доцільні методи, прийоми та засоби навчання, виховання і розвитку дітей, недостатньо враховує їхні вікові та індивідуальні особливості;
- виконує завдання практики переважно після нагадувань або за детальними вказівками керівника практики;
- недостатньо аналізує результати власної педагогічної діяльності, не виявляє належної ініціативності щодо професійного самовдосконалення;

- допускає помилки під час ведення та оформлення звітної документації, не завжди дотримується встановлених термінів її подання;
- не завжди дотримується правил внутрішнього розпорядку закладу дошкільної освіти та вимог щодо організації професійної діяльності, потребує постійного контролю з боку керівників практики.

FX, F (1–59 балів)

Оцінка **FX, F (1–59 балів)** виставляється здобувачу вищої освіти, який:

- виконав менше половини завдань, передбачених програмою виробничої практики;
- не продемонстрував необхідного рівня професійних компетентностей для роботи в закладі дошкільної освіти;
- не зміг самостійно планувати та проводити освітню діяльність з дітьми або допускав суттєві методичні помилки;
- не виконав або виконав не в повному обсязі вимоги щодо ведення та подання звітної документації;
- систематично порушував правила внутрішнього розпорядку закладу дошкільної освіти або без поважних причин не виконував програму практики.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бадер С. Менеджмент якості в організації англomовного середовища в закладі дошкільної освіти. Інноваційна педагогіка. 2025. №85. Т. 1. С. 195-197 http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2025/85/part_1/41.pdf
2. Бадер С. О., Варяниця Л. О., Зажарська Г. П., Гречишкіна І. А. Формування культури академічної доброчесності у майбутніх вихователів в умовах використання штучного інтелекту // Інноваційна педагогіка. 2026. Вип. 91. Т. 2. С. 221–225. DOI: <https://doi.org/10.32782/ip/91.2.37>
3. Бадер С., Гречишкіна І., Варяниця Л. Аналіз нормативно-правової бази України щодо специфіки виховання дітей раннього віку. Інноваційна педагогіка. 2025. №81. Т.2. С. 149-152 URL: http://innovpedagogy.od.ua/archives/2025/81/part_2/31.pdf
4. Варяниця Л. О. Академічна доброчесність як методологічна основа професійної підготовки майбутнього вихователя закладу дошкільної освіти // Інноваційна педагогіка. 2026. № 92. Ч. 2. С. 235–242.
5. Вишпінська Я.М. Теорія і методика музичного виховання дітей дошкільного віку: навч.-метод. посібник і Я.М. Вишпінська. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. 288 с.
6. Гречишкіна І. А. Використання елементів психогімнастики в практиці логопеда. Актуальні проблеми навчання та виховання дітей з особливими освітніми потребами: матеріали III-ї Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнародною участю (25-26 квітня 2024 р., м. Полтава) / ДЗ «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка». Полтава, 2024. С. 23-27

7. Гречишкіна І. А. Іграшка як засіб формування соціального досвіду старшого дошкільника. Дошкільна освіта в сучасному освітньому просторі: реалії, загрози та перспективи: збірник наукових праць учасників міжнародної науково-практичної конференції (м. Лубни, Україна, 15-16 квітня 2024 року). Полтава-Лубни: ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», 2024. С. 8-16

8. Гречишкіна І. А. Казки Василя Сухомлинського як засіб розвитку монологічного мовлення дітей п'ятого року життя. Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки. Вип. 2. 2024 с.176-184

9. Гречишкіна І., Макаренко І. Створення інклюзивного художньо-освітнього середовища у ЗДО: дидактичний підхід Acta Paedagogica Volynienses. – Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2025. – № 4. –С. 3-8 URL: <http://journals.vnu.volyn.ua/index.php/pedagogy/article/view/3059>

10. Гречишкіна І.А. Нормативно-правові засади професійної підготовки педагогічних кадрів до роботи в умовах інклюзивної дошкільної освіти в Україні «Освіта та педагогічна наука» № 1 (191) за 2026 рік с. 154-163 URL: <https://eps.luguniv.edu.ua/index.php/eps/issue/view/26>

11. Дошкільна освіта в контексті ідей Нової української школи (2020). За наук. ред. С. О. Довбні. Київ: ІПВ НАПН України. [Електронний ресурс]: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/721181>

12. Дуткевич Т.В. Дитяча психологія. Практикум. К.: КНТ, 2019. 204 с.

13. Зажарська Г. П., Бадер С. О. Методична робота в закладах дошкільної освіти як засіб формування лідерської компетентності вихователів. Освіта та педагогічна наука. 2025. № 2(189). С. 20–27. DOI: [https://doi.org/10.12958/2227-2747-2025-2\(189\)-20-27](https://doi.org/10.12958/2227-2747-2025-2(189)-20-27)

14. Заїка О. Я. Основи музичної літератури: навчально-методичний посібник / для студентів спеціальності 012 Дошкільна освіта. Суми : Видавець Вінніченко М. Д., 2022. 244 с.

15. Інформаційні технології у дошкільній освіті : навчально-методичний посібник. Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2022. 200 с.

16. Іщенко Л. В. Формування творчої індивідуальності дітей старшого дошкільного віку: навч. посіб. Умань: ФОП Жовтий, 2015. 162 с.

17. Логіко-математичний розвиток дітей дошкільного віку: курс лекцій / автори-укладачі: Куліш І.Д., Любива В.В. Глухів, 2023. 202 с. URL: <https://surl.li/mybeh1>

18. Поніманська Т. І. Дошкільна педагогіка: підруч. 4-те вид., переробл. К.: Академія, 2018. 408 с.

19. Сухорукова Г. В., Дронова О.О., Голота Н.М., Янцур Л.А. Образотворче мистецтво з методикою викладання в дошкільному

навчальному закладі: підручник / за заг. ред. Г. В. Сухорукової. 4-те видання, перер. та доп. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2019. 378 с.

20. Теорія і методика формування природничо-екологічної компетентності в дошкільників: курс лекцій / Л.П. Загородня. Глухів. 2023. 379 с. URL: <http://46.201.250.252/handle/123456789/1930> (

21. Федорова М.А. Дошкільна лінгводидактика. Житомир, ФОП Левковець, 2022. 313 с. 13. Федорова М.А., Максимова О. О., Сорочинська О. А. Дошкільна педагогіка (частина 1): навчально-методичний посібник. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2024. 80 с.

22. Федорова М.А. Теорія та методика ігрової діяльності дітей дошкільного віку: навч. посібник. Житомир, ФОП Левковець, 2018. 155 с

23. Хомишак, О. В. (2024). Створення англomовного цифрового освітнього середовища для дітей дошкільного віку: лінгводидактичний аспект. Науково-методичний вісник. Вип. 27, с. 74–82. [Електронний ресурс]: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/740772>

24. Шульга Л.М. Барвіста радість (Розвиток творчих здібностей дітей дошкільного віку на заняттях із малювання): методичний посібник. 3-є вид., ви-прав. й доп. Запоріжжя : ТОВ “ЛПІС” ЛТД, 2017. 336 с. URL: <https://surl.li/lnyizu>

Додаткова:

1. Базовий компонент дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти) нова редакція Наказ МОН України № 33 від 12.01.2021 37 с. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/bazovij-komponent-doshkilnoyi-osvitiv-ukrayini>

2. Професійний стандарт Вихователь закладу дошкільної освіти затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 19.10.2021 № 755-21 Київ Міністерство освіти і науки України 2021 28 с.

3. Концепція Нової української школи. URL: <https://osvita.ua/doc/files/news/520/52062/new-school.pdf>

4. Посібник для організації і проведення «ранкової зустрічі». Як зробити день веселим, 2020. 28 с. URL: <http://barna-consult.com/navchalno-metodychni-posibnyky-dlya-pedagogichnyh-pratsivnykiv/>

5. Друганова О. М., Мартиненко І. І. Кейс-технологія як ефективний спосіб підготовки сучасного викладача вищої школи. Теорія та методика навчання та виховання: зб. наук. пр. Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. 2019. № 46. С. 48–58

Інші інформаційні ресурси:

1. EdEra – Освітня онлайн-платформа – <https://www.ed-era.com>

2. Електронна бібліотека ЛНУ ім. І. Франка – <https://library.lnu.edu.ua>

3. Освітній Хаб України – ресурси для педагогів – <https://eduhub.in.ua>

4. Міністерство освіти і науки України – <https://mon.gov.ua>

МЕТОДИЧНА ПРАКТИКА В ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Пояснювальна записка

Методична практика є важливим складником професійної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності «Дошкільна освіта» та спрямована на поглиблення й практичне застосування компетентностей, набутих у процесі опанування освітніх компонентів освітньої програми. Практика забезпечує безпосереднє ознайомлення здобувачів із системою організації та методичного супроводу освітньої діяльності закладу дошкільної освіти, створює умови для набуття досвіду вирішення професійних завдань, пов'язаних із плануванням, аналізом, моніторингом і вдосконаленням освітнього процесу.

На відміну від виробничої практики, орієнтованої переважно на безпосередню організацію освітньої взаємодії з дітьми дошкільного віку, методична практика передбачає опанування здобувачами функцій, пов'язаних із методичним супроводом діяльності закладу дошкільної освіти, професійною взаємодією з педагогічними працівниками, адміністрацією, батьками та соціальними партнерами. У процесі практики здобувач має можливість розглянути діяльність закладу дошкільної освіти як цілісну систему, проаналізувати взаємозв'язок освітніх, методичних, управлінських та організаційних процесів.

Методична практика триває вісім тижнів. Її зміст побудовано за принципом поступового переходу від ознайомлювально-аналітичної діяльності до самостійного виконання методичних завдань, прийняття професійних рішень та проектування шляхів удосконалення діяльності закладу дошкільної освіти.

Під час проходження практики здобувач ознайомлюється з нормативно-правовими та організаційними засадами функціонування закладу дошкільної освіти, аналізує освітню програму, річний план та іншу документацію, вивчає систему методичної роботи й особливості діяльності вихователя-методиста. Особлива увага приділяється плануванню та прогнозуванню освітнього процесу, організації методичного супроводу педагогічних працівників, вивченню їхніх професійних потреб та створенню умов для професійного розвитку.

Важливим напрямом практичної підготовки є формування здатності здійснювати аналіз і моніторинг освітнього процесу. Здобувач спостерігає за різними видами професійної діяльності педагогів, аналізує створене в закладі освітнє середовище, визначає відповідність організації освітнього процесу сучасним принципам дошкільної освіти, зокрема дитиноцентризму, здоров'язбереження, інклюзії, розвивального навчання,

особистісно орієнтованого підходу та суб'єкт-суб'єктної взаємодії. За результатами проведеного аналізу здобувач формулює обґрунтовані висновки та методичні рекомендації.

У межах практики передбачено ознайомлення з передовим педагогічним досвідом та інноваційною діяльністю закладу дошкільної освіти. Здобувач навчається виявляти ефективні педагогічні практики, критично їх осмислювати, співвідносити з результатами сучасних наукових досліджень та визначати можливості використання й поширення такого досвіду в професійній діяльності.

Окреме місце відводиться набуттю досвіду просвітницької та консультативної діяльності. Під час практики здобувач бере участь у методичній роботі з педагогічними працівниками, готує методичні матеріали, самостійно розробляє та проводить одну з форм методичної роботи: консультацію, тренінг, майстер-клас, педагогічну майстерню, семінар-практикум або інший захід відповідно до потреб конкретного педагогічного колективу. Це сприяє розвитку здатності аргументовано представляти власні професійні ідеї, організовувати командну взаємодію, надавати методичну підтримку та мотивувати учасників освітнього процесу до професійного розвитку.

Зміст методичної практики охоплює також питання партнерської взаємодії закладу дошкільної освіти із сім'ями вихованців та різними соціальними інституціями. Здобувач аналізує наявні форми співпраці, бере участь у просвітницькій роботі з батьками, розробляє пропозиції щодо розвитку партнерства та набуває досвіду планування спільної діяльності на засадах взаємної поваги, відповідальності й орієнтації на інтереси дитини.

З метою формування цілісного уявлення про функціонування сучасного закладу дошкільної освіти програмою практики передбачено ознайомлення з окремими аспектами його організаційної та фінансово-господарської діяльності, матеріально-технічним забезпеченням, організацією харчування, медичного обслуговування й оздоровлення дітей. Здобувач не виконує функцій відповідних посадових осіб, а вивчає механізми організації, планування та координації цих напрямів, їх нормативне забезпечення та значення для створення безпечного і здоров'язбережувального освітнього середовища.

Завершальним етапом методичної практики є виконання індивідуального методичного проєкту. На основі результатів спостережень, аналізу документації, професійного спілкування з педагогами та виконання практичних завдань здобувач визначає актуальну проблему або напрям діяльності конкретного закладу дошкільної освіти, що потребує вдосконалення, обґрунтовує можливі шляхи її вирішення, визначає необхідні ресурси, очікувані результати та критерії оцінювання ефективності запропонованих змін. Результати проєкту презентуються та обговорюються під час підведення підсумків практики.

Проходження методичної практики потребує від здобувача активної професійної позиції, самостійності, відповідальності, ініціативності та дотримання норм професійної етики. Здобувач має будувати взаємодію з адміністрацією закладу, педагогічними працівниками, батьками та іншими учасниками освітнього процесу на засадах партнерства, поваги й конфіденційності, дотримуватися внутрішніх правил закладу та вимог безпеки.

Під час виконання завдань практики важливо не обмежуватися описом побаченого або механічним відтворенням діяльності працівників закладу. Основним завданням здобувача є аналізувати, порівнювати, оцінювати, прогнозувати та пропонувати обґрунтовані професійні рішення. Усі висновки та рекомендації мають спиратися на результати власних спостережень, чинні нормативні документи, сучасні наукові й методичні підходи та реальні потреби закладу дошкільної освіти.

Успішне проходження методичної практики сприятиме формуванню готовності здобувача до самостійного розв'язання складних професійних завдань у сфері дошкільної освіти, здійснення методичного супроводу освітньої діяльності, організації професійної взаємодії, впровадження інновацій, проведення моніторингу та участі у забезпеченні й підвищенні якості дошкільної освіти.

Очікувані результати.

Інтегральна компетентність. Здатність компетентно розв'язувати складні задачі й проблеми в організації та моніторингу освітнього процесу в системі дошкільної освіти або в процесі навчання фахівців із дошкільної освіти в закладах вищої освіти, що передбачає проведення досліджень, та/або здійснення інновацій у ситуаціях, що характеризуються невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності.

ЗК1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини і громадянина, усвідомлюючи цінність громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку.

ЗК2. Здатність генерувати (креативність) та реалізовувати нові ідеї, самопрезентувати результати своєї діяльності, критично мислити, планувати власне життя й кар'єру. 3

ЗК4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК5. Здатність працювати в команді та ефективно взаємодіяти, спілкуватися з різними суб'єктами освітнього процесу на засадах партнерства.

ЗК7. Здатність до ухвалення ефективних рішень і відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети

Спеціальні компетентності.

СК2. Здатність здійснювати методичний супровід освітньої діяльності закладу дошкільної освіти, планувати та прогнозувати результати освітнього процесу на основі цілепокладання.

СК4. Готовність до організації фінансово-господарської діяльності закладів дошкільної освіти.

СК6. Здатність здійснювати просвітницьку діяльність з метою підвищення психолого-педагогічної компетентності вихователів, батьків, громадськості.

СК7. Здатність до організації співпраці закладу дошкільної освіти з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців до партнерства з батьками на основі взаємної відповідальності.

СК8. Здатність здійснювати нормативно-правове регулювання діяльності закладу дошкільної освіти, керуючись законодавчими документами та основами професійної етики.

Програмні результати навчання.

ПРН 1. Критично осмислювати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування дошкільної освіти в Україні.

ПРН 3. Встановлювати взаємодію з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців та батьками з метою забезпечення якості дошкільної освіти, реалізації дослідницьких та інноваційних проєктів.

ПРН 5. Організовувати методичний супровід освітньої діяльності в мультикультурному середовищі закладу дошкільної освіти для формування в дітей поваги до різних національностей та здатності до взаємодії.

ПРН 8. Виявляти та відтворювати в практичній діяльності вихователя закладу дошкільної освіти передовий педагогічний досвід та результати досліджень.

ПРН 10. Володіти вміннями й навичками аналізу, прогнозування, планування, організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти з урахуванням принципів дитиноцентризму, здоров'язбереження, інклюзії, розвивального навчання, особистісно орієнтованого підходу, суб'єкт-суб'єктної взаємодії.

ПРН 11. Організовувати харчування, медичне обслуговування, оздоровлення дітей.

ПРН 12. Уміти планувати та координувати фінансово-господарську діяльність закладів дошкільної освіти

ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Організаційно-нормативні засади діяльності ЗДО

Зміст діяльності:

- ознайомлення зі структурою закладу дошкільної освіти, основними напрямками його діяльності та системою управління;
- ознайомлення з функціональними обов'язками директора, вихователя-методиста та інших працівників ЗДО;
- аналіз нормативно-правових документів, що регламентують діяльність закладу дошкільної освіти;
- аналіз Статуту ЗДО, освітньої програми, стратегії розвитку, річного плану роботи та іншої документації закладу;
- вивчення механізмів реалізації принципів дитиноцентризму, здоров'язбереження, інклюзії, недискримінації, поваги до прав дитини;
- визначення місця методичної роботи в загальній системі управління ЗДО.

Форма звітності: аналітична довідка «Організаційно-нормативні засади діяльності ЗДО».

Планування та організація методичної роботи в ЗДО

Зміст діяльності:

- вивчення системи методичної роботи закладу;
- аналіз плану роботи вихователя-методиста;
- ознайомлення з формами методичного супроводу педагогічних працівників;
- аналіз професійних потреб вихователів;
- спостереження за роботою вихователя-методиста;
- участь у підготовці консультацій, педагогічних рад, методичних об'єднань, семінарів, майстер-класів та інших форм методичної роботи;
- визначення актуальної методичної проблеми педагогічного колективу;
- розроблення власного фрагмента плану методичної роботи.

Форма звітності: проєкт плану методичної роботи за одним із визначених напрямів.

Методичний аналіз та моніторинг освітнього процесу

Зміст діяльності:

- ознайомлення із системою внутрішнього забезпечення якості освіти в ЗДО;
- вивчення методів моніторингу якості освітнього процесу;

- відвідування та методичний аналіз різних форм організації освітньої діяльності дітей;
- аналіз предметно-просторового та розвивального середовища груп;
- оцінювання реалізації принципів дитиноцентризму, здоров'язбереження, інклюзії, розвивального навчання та суб'єкт-суб'єктної взаємодії;
- розроблення критеріїв/чек-листа для аналізу одного з напрямів освітньої діяльності;
- проведення міні-моніторингу обраного напрямку;
- формулювання рекомендацій за результатами проведеного аналізу.

Форма звітності: карта методичного аналізу та аналітична довідка за результатами міні-моніторингу.

Передовий педагогічний досвід та інноваційна діяльність у ЗДО

Зміст діяльності:

- вивчення досвіду педагогічних працівників закладу;
- визначення критеріїв передового педагогічного досвіду;
- відвідування освітніх заходів досвідчених вихователів;
- аналіз сучасних педагогічних технологій, що використовуються в ЗДО;
- виявлення ефективної педагогічної практики та аналіз можливостей її поширення;
- пошук і опрацювання результатів сучасних досліджень, які можуть бути використані для вдосконалення діяльності ЗДО;
- розроблення пропозицій щодо впровадження інновації або поширення успішного педагогічного досвіду.

Форма звітності: методичний кейс «Передовий педагогічний досвід / інноваційна практика в діяльності ЗДО».

Просвітницька та консультативна діяльність вихователя-методиста

Зміст діяльності:

- визначення актуальних професійних запитів педагогічних працівників;
- вивчення форм консультативної та просвітницької роботи;
- розроблення методичних матеріалів для педагогів;
- підготовка та проведення консультації, тренінгу, майстер-класу, педагогічної майстерні або іншого методичного заходу;
- використання сучасних цифрових засобів для представлення методичної інформації;
- організація професійної взаємодії та рефлексії учасників;
- оцінювання результативності проведеного заходу.

Форма звітності : самостійно розроблений і проведений методичний захід для педагогічних працівників ЗДО та пакет матеріалів до нього.

Партнерська взаємодія ЗДО із сім'єю та соціальними інституціями

Зміст діяльності:

- аналіз системи взаємодії ЗДО з батьками;
- ознайомлення з досвідом співпраці закладу із закладами освіти, установами культури, охорони здоров'я, соціальними службами, громадськими організаціями та іншими соціальними інституціями;
- визначення актуальних напрямів партнерської взаємодії;
- аналіз форм просвітницької роботи з батьками;
- розроблення інформаційно-просвітницького матеріалу для батьків;
- планування спільного заходу ЗДО, сім'ї та/або іншої соціальної інституції;
- моделювання партнерської взаємодії на засадах взаємної відповідальності та поваги.

Форма звітності: проєкт партнерської взаємодії «ЗДО – сім'я – соціальні партнери».

Організаційно-господарські та здоров'язбережувальні аспекти діяльності ЗДО

Зміст діяльності:

- ознайомлення з основними напрямками фінансово-господарської діяльності ЗДО в межах компетенції керівника закладу;
- вивчення принципів планування та використання ресурсів закладу;
- ознайомлення з матеріально-технічним забезпеченням освітнього процесу;
- аналіз організації харчування дітей у ЗДО;
- ознайомлення із системою медичного обслуговування та організацією оздоровчих заходів;
- аналіз взаємодії адміністрації, педагогічних працівників, медичних працівників та працівників харчоблоку;
- визначення можливих напрямів удосконалення здоров'язбережувального середовища ЗДО;
- моделювання управлінського рішення щодо ефективного використання ресурсів або вдосконалення одного з організаційно-господарських процесів.

Форма звітності: аналітичний кейс з пропозиціями щодо вдосконалення одного з напрямів організаційно-господарської або здоров'язбережувальної діяльності ЗДО.

Проектування розвитку та вдосконалення освітньої діяльності ЗДО

Зміст діяльності:

- узагальнення результатів спостережень та аналізу, здійснених протягом практики;

- визначення однієї актуальної проблеми в діяльності конкретного ЗДО;
- аналіз причин та чинників, що зумовлюють проблему;
- постановка мети та визначення очікуваних результатів;
- розроблення можливих шляхів вирішення проблеми;
- планування необхідних методичних, кадрових, інформаційних та матеріальних ресурсів;
- визначення критеріїв оцінювання результативності запропонованих змін;
- прогнозування ризиків;
- презентація та професійне обговорення розробленого проєкту.

Форма звітності: підсумковий методичний проєкт «Удосконалення одного з напрямів діяльності закладу дошкільної освіти» та його презентація.

Норми оцінювання звітної документації та окремих видів діяльності здобувачів вищої освіти під час виробничої практики

Оцінювання результатів методичної практики здійснюється за накопичувальною системою та передбачає врахування повноти і якості виконання здобувачем передбачених програмою практики завдань, рівня сформованості професійних компетентностей, самостійності, ініціативності, здатності до аналізу й прийняття професійних рішень, якості оформлення звітної документації та результатів підсумкового захисту. Максимальна кількість балів, яку здобувач вищої освіти може отримати за результатами проходження методичної практики, становить **100 балів**.

Розподіл балів за видами діяльності

№	Вид діяльності / звітної документації	Максимальна кількість балів
1	Аналіз організаційно-нормативних засад діяльності ЗДО та оформлення аналітичної довідки	8
2	Аналіз системи методичної роботи ЗДО та розроблення фрагмента плану методичної роботи	10
3	Проведення методичного аналізу освітнього процесу, розроблення діагностичного інструментарію (карти спостереження, чек-листа тощо), здійснення міні-моніторингу та формулювання рекомендацій	12

4	Вивчення, аналіз та представлення передового педагогічного досвіду / інноваційної практики ЗДО	8
5	Розроблення та самостійне проведення методичного заходу для педагогічних працівників ЗДО	15
6	Розроблення проєкту партнерської взаємодії ЗДО із сім'ями вихованців та/або соціальними інституціями	8
7	Аналіз організаційно-господарського та здоров'язбережувального напрямку діяльності ЗДО, розроблення пропозицій щодо його вдосконалення	7
8	Розроблення підсумкового індивідуального методичного проєкту щодо вдосконалення одного з напрямів діяльності ЗДО	15
9	Ведення щоденника практики та оформлення підсумкового звіту	7
10	Професійна діяльність здобувача під час практики: самостійність, відповідальність, ініціативність, професійна етика, взаємодія з учасниками освітнього процесу	5
11	Захист результатів методичної практики	5
Разом		100

Критерії оцінювання окремих видів діяльності

Під час оцінювання виконаних завдань ураховуються змістова повнота представлених матеріалів, відповідність завданням і програмі практики, обґрунтованість висновків, самостійність виконання, здатність здобувача використовувати теоретичні знання для вирішення практичних професійних завдань, коректність використання нормативно-правових і науково-методичних джерел, доцільність запропонованих рішень, якість оформлення матеріалів.

Під час оцінювання методичного заходу враховуються:

- актуальність обраної проблематики та відповідність професійним потребам педагогічного колективу – **до 2 балів**;
- якість змістового та методичного опрацювання матеріалу – **до 4 балів**;
- доцільність обраних форм, методів і засобів роботи – **до 3 балів**;
- здатність організовувати професійну взаємодію з учасниками – **до 2 балів**;

- самостійність, творчий підхід та використання сучасних технологій – **до 2 балів**;
- рефлексія та оцінювання результативності проведеного заходу – **до 2 балів**.

Оцінювання підсумкового методичного проєкту – 15 балів

Під час оцінювання підсумкового методичного проєкту враховуються:

- актуальність та обґрунтованість визначеної проблеми – **до 2 балів**;
- якість аналізу стану досліджуваного напрямку діяльності ЗДО – **до 3 балів**;
- чіткість мети, завдань та очікуваних результатів – **до 2 балів**;
- обґрунтованість і реалістичність запропонованих заходів – **до 3 балів**;
- урахування ресурсів, можливих ризиків та критеріїв оцінювання результативності – **до 2 балів**;
- практична значущість та можливість реалізації проєкту в діяльності ЗДО – **до 2 балів**;
- самостійність і творчий характер роботи – **до 1 бала**.

Оцінювання звітної документації

Звітна документація здобувача має бути подана у встановлені терміни, містити всі передбачені програмою практики матеріали та відображати фактично виконану роботу. Під час її оцінювання враховуються повнота, систематичність ведення, логічність викладу, відповідність змісту виконаним завданням, аргументованість висновків, культура академічного письма та дотримання вимог до оформлення.

Несвоєчасне подання окремих матеріалів без поважної причини, неповне виконання завдань, відсутність необхідних складників звітної документації або неналежне її оформлення є підставою для зниження кількості балів за відповідний вид діяльності.

Оцінювання професійної діяльності здобувача під час практики – 5 балів

Оцінювання здійснюється з урахуванням характеристики керівника практики від бази практики та передбачає визначення рівня відповідальності й дисциплінованості здобувача, його самостійності, ініціативності, здатності працювати в команді, дотримання норм професійної етики, культури професійного спілкування та готовності конструктивно реагувати на рекомендації.

Захист результатів практики – 5 балів

Під час захисту здобувач стисло презентує результати проходження методичної практики, характеризує виконані завдання, представляє найбільш значущі результати власної методичної діяльності та підсумковий проєкт, здійснює професійну рефлексію щодо набутого досвіду.

Оцінюються змістовність і логічність презентації результатів, здатність аргументувати прийняті професійні рішення, відповідати на запитання, здійснювати самоаналіз власної діяльності та визначати напрями подальшого професійного розвитку.

Оцінювання практики здійснюється за такою шкалою.

Високий рівень виконання завдання (90–100 % від максимальної кількості балів) передбачає повне, самостійне та змістовно обґрунтоване виконання завдання. Здобувач демонструє здатність аналізувати діяльність ЗДО, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, аргументувати власні висновки, пропонувати реалістичні та інноваційні шляхи вирішення виявлених проблем. Матеріали мають логічну структуру, належне методичне обґрунтування та відповідають вимогам до оформлення.

Достатній рівень (75–89%) характеризується правильним і достатньо повним виконанням завдання. Здобувач демонструє розуміння змісту професійної діяльності, здатний здійснювати аналіз та формулювати висновки, однак окремі положення можуть бути недостатньо аргументованими, а запропоновані рекомендації – не повністю конкретизованими. Допускаються незначні недоліки в оформленні матеріалів.

Середній рівень (60–74%) передбачає виконання основних вимог завдання, однак представлені матеріали мають переважно описовий характер. Аналітична складова є недостатньою, висновки частково узагальнені або недостатньо аргументовані, зв'язок між результатами аналізу та запропонованими рекомендаціями простежується не повною мірою. Можливі окремі змістові та методичні помилки.

Низький рівень (до 59 %) характеризується фрагментарним або формальним виконанням завдання, відсутністю належного аналізу, необґрунтованістю висновків і рекомендацій, значними змістовими чи методичними помилками. Матеріали можуть не відповідати встановленим вимогам або свідчити про недостатню самостійність здобувача.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бадер С. Менеджмент якості в організації англomовного середовища в закладі дошкільної освіти. Інноваційна педагогіка. 2025. №85.

Т. 1. С. 195-197
http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2025/85/part_1/41.pdf

2. Бадер С. О., Варяниця Л. О., Зажарська Г. П., Гречишкіна І. А. Формування культури академічної доброчесності у майбутніх вихователів в умовах використання штучного інтелекту // Інноваційна педагогіка. 2026. Вип. 91. Т. 2. С. 221–225. DOI: <https://doi.org/10.32782/ip/91.2.37>

3. Бадер С., Гречишкіна І., Варяниця Л. Аналіз нормативно-правової бази України щодо специфіки виховання дітей раннього віку. Інноваційна педагогіка. 2025. №81. Т.2. С. 149-152 URL: http://innovpedagogy.od.ua/archives/2025/81/part_2/31.pdf

4. Зажарська Г. П., Бадер С. О. Методична робота в закладах дошкільної освіти як засіб формування лідерської компетентності вихователів. Освіта та педагогічна наука. 2025. № 2(189). С. 20–27. DOI: [https://doi.org/10.12958/2227-2747-2025-2\(189\)-20-27](https://doi.org/10.12958/2227-2747-2025-2(189)-20-27)

5. Каньоса Н. Г., Бабюк Т. Й. Психолого-педагогічні основи керівництва особистісним розвитком дітей : навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський : Видавець Ковальчук О. В., 2024. 198 с.

6. Лісовець О. В. Взаємодія закладу дошкільної освіти та сім'ї у вихованні самостійності дітей старшого дошкільного віку : навчально-методичний посібник. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2022. 99 с.

7. Професійний стандарт Вихователь закладу дошкільної освіти затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 19.10.2021 № 755-21 Київ Міністерство освіти і науки України 2021 28 с.

8. Томашевська І. П. Особливості взаємодії закладів дошкільної освіти та батьків у сучасних умовах. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2022. № 2 (116). С. 178–186.

9. Швець Т. Особливості організації роботи закладу дошкільної освіти з розвитку педагогічної культури батьків дітей раннього віку. Український педагогічний журнал. 2024. № 1. С. 161–167.

10. Макаренко С. І. «Організаційно-методична практика у ЗДО» в запитаннях та відповідях : методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності 012 «Дошкільна освіта». Маріуполь : МДУ, 2022. 77 с

Нормативно-правове забезпечення:

Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII.
https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2145-19?utm_source=chatgpt.com

Про дошкільну освіту : Закон України від 06.06.2024 № 3788-IX.
https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/3788-20?utm_source=chatgpt.com#Text

Про затвердження Базового компонента дошкільної освіти (Державного стандарту дошкільної освіти) : наказ Міністерства освіти і науки України від 12.01.2021 № 33

Методичні рекомендації з питань формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладах дошкільної освіти : наказ Міністерства освіти і науки України від 04.03.2025 № 407. <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-metodychnykh-rekomendatsii-z-pytan-formuvannia-vnutrishnoi-systemy-zabezpechennia-iakosti-osvity-u-zakladakh-doshkilnoi-osvity>

Про затвердження Порядку проведення інституційного аудиту закладів дошкільної освіти : наказ Міністерства освіти і науки України від 27.06.2025 № 939 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1426-25#Text>

Про затвердження норм та Порядку організації харчування у закладах освіти та дитячих закладах оздоровлення та відпочинку : постанова Кабінету Міністрів України від 24.03.2021 № 305. https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/305-2021-%D0%BF?utm_source=chatgpt.com#Text

Санітарний регламент для дошкільних навчальних закладів : затверджений наказом Міністерства охорони здоров'я України від 24.03.2016 № 234. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0563-16#Text>

ЗАГАЛЬНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бадер С. Менеджмент якості в організації англomовного середовища в закладі дошкільної освіти. Інноваційна педагогіка. 2025. №85. Т. 1. С. 195-197 http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2025/85/part_1/41.pdf
2. Бадер С. О., Варяниця Л. О., Зажарська Г. П., Гречишкіна І. А. Формування культури академічної доброчесності у майбутніх вихователів в умовах використання штучного інтелекту // Інноваційна педагогіка. 2026. Вип. 91. Т. 2. С. 221–225. DOI: <https://doi.org/10.32782/ip/91.2.37>
3. Бадер С., Гречишкіна І., Варяниця Л. Аналіз нормативно-правової бази України щодо специфіки виховання дітей раннього віку. Інноваційна педагогіка. 2025. №81. Т.2. С. 149-152 URL: http://innovpedagogy.od.ua/archives/2025/81/part_2/31.pdf
4. Башкір О. І. Академічна доброчесність та інтелектуальна власність : конспект лекцій. Харків : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2022. 92 с.
5. Беляєв С. Б. Розроблення методологічної основи науковопедагогічного дослідження на основі системної змістовно-процедурної інтеграції методологічних підходів. Харків, 2021. 62 с.
6. Варяниця Л. О. Академічна доброчесність як методологічна основа професійної підготовки майбутнього вихователя закладу дошкільної освіти. Інноваційна педагогіка. 2026. Т. 2, № 91. С. 235–242.
7. Варяниця Л. О., Бадер С. О., Зажарська О. В., Гречишкіна І. А. Формування культури академічної доброчесності у майбутніх вихователів в умовах використання штучного інтелекту. Інноваційна педагогіка. 2026. Вип. 2, № 91. С. 221–225.
8. Варяниця, Л. О. Візуалізація даних у методології наукового дослідження як чинник формування дослідницької компетентності майбутніх вихователів ЗДО. Педагогічна Академія: наукові записки, 2026, № 30. <https://doi.org/10.5281/zenodo.20491306>
9. Вишпінська Я.М. Теорія і методика музичного виховання дітей дошкільного віку: навч.-метод. посібник і Я.М. Вишпінська. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. 288 с.
10. Гречишкіна І. А. Використання елементів психогімнастики в практиці логопеда. Актуальні проблеми навчання та виховання дітей з особливими освітніми потребами: матеріали III-ї Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнародною участю (25-26 квітня 2024 р., м. Полтава) / ДЗ «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка». Полтава, 2024. С. 23-27
11. Гречишкіна І. А. Іграшка як засіб формування соціального досвіду старшого дошкільника. Дошкільна освіта в сучасному освітньому просторі: реалії, загрози та перспективи: збірник наукових праць учасників міжнародної науково-практичної конференції (м. Лубни, Україна, 15-16

квітня 2024 року). Полтава-Лубни: ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», 2024. С. 8-16

12. Гречишкіна І. А. Казки Василя Сухомлинського як засіб розвитку монологічного мовлення дітей п'ятого року життя. Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки. Вип. 2. 2024 с.176-184

13. Гречишкіна І., Макаренко І. Створення інклюзивного художньо-освітнього середовища у ЗДО: дидактичний підхід *Acta Paedagogica Volyniensis*. – Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2025. – № 4. –С. 3-8 URL: <http://journals.vnu.volyn.ua/index.php/pedagogy/article/view/3059>

14. Гречишкіна І.А. Нормативно-правові засади професійної підготовки педагогічних кадрів до роботи в умовах інклюзивної дошкільної освіти в Україні «Освіта та педагогічна наука» № 1 (191) за 2026 рік с. 154-163 URL: <https://eps.luguniv.edu.ua/index.php/eps/issue/view/26>

15. Дошкільна освіта в контексті ідей Нової української школи (2020). За наук. ред. С. О. Довбні. Київ: ІПВ НАПН України. [Електронний ресурс]: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/721181>

16. Дубасенюк О. А., Мирончук Н. М. Методологія педагогічних досліджень та академічна доброчесність в освітній галузі: навч.-метод. посібник. 2-ге вид.,перероб. і доп. Житомир: ЖДУ ім. І. Франка. 2025. 244 с.

17. Дуткевич Т.В. Дитяча психологія. Практикум. К.: КНТ, 2019. 204 с.

18. Зажарська Г. П., Бадер С. О. Методична робота в закладах дошкільної освіти як засіб формування лідерської компетентності вихователів. *Освіта та педагогічна наука*. 2025. № 2(189). С. 20–27. DOI: [https://doi.org/10.12958/2227-2747-2025-2\(189\)-20-27](https://doi.org/10.12958/2227-2747-2025-2(189)-20-27)

19. Заїка О. Я. Основи музичної літератури: навчально-методичний посібник / для студентів спеціальності 012 Дошкільна освіта. Суми : Видавець Вінніченко М. Д., 2022. 244 с.

20. Інформаційні технології у дошкільній освіті : навчально-методичний посібник. Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2022. 200 с.

21. Іщенко Л. В. Формування творчої індивідуальності дітей старшого дошкільного віку: навч. посіб. Умань: ФОП Жовтий, 2015. 162 с.

22. Каньоса Н. Г., Бабюк Т. Й. Психолого-педагогічні основи керівництва особистісним розвитком дітей : навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський : Видавець Ковальчук О. В., 2024. 198 с.

23. Качмар О.В. Методологія наукових досліджень у соціокультурній сфері: Навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: Карпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2025. с.68

24. Ковальчук Л. Моделювання науково-педагогічних досліджень: навч. посібник. Львів: Вид. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 520 с. URL:<https://pedagogy.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/Koval-chuk-L.-Modeliuvannia-naukovo-pedahohichnykh-doslidzhen-.Posibnyk.pdf>

25. Кришталь А. О. Академічна доброчесність: курс лекцій: навчальний посібник для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Черкаси: ЧПБ імені Героїв Чорнобиля НУЦЗ, 2020. – 124 с.

26. Лісовець О. В. Взаємодія закладу дошкільної освіти та сім'ї у вихованні самостійності дітей старшого дошкільного віку : навчально-методичний посібник. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2022. 99 с.

27. Логіко-математичний розвиток дітей дошкільного віку: курс лекцій / автори-укладачі: Куліш І.Д., Любива В.В. Глухів, 2023. 202 с. URL: <https://surl.li/mybehl>

28. Макаренко С. І. «Організаційно-методична практика у ЗДО» в запитаннях та відповідях : методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності 012 «Дошкільна освіта». Маріуполь : МДУ, 2022. 77 с

29. Медвідь В. Ю., Данько Ю. І., Коблянська І. І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб. Суми: СНАУ, 2020. 220 с.

30. Методологія науково-педагогічного дослідження : навч.-метод.посібник / уклад.: С. Б. Беляєв, О. В. Молчанюк, М. В. Роганова, А. І. Чаговець, О. І. Онипченко ; Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради. Харків, 2020. 78 с.

31. Навчально- та науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти: навч.-метод. посіб. для здобувачів вищої освіти освітньо-професійного ступеню (фаховий молодший бакалавр), першого (бакалаврського), другого (магістерського) та третього (освітньо-наукового) рівнів / за заг. ред. І. П Репко. Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради. Вид. 4-е, випр. і допов. Харків, 2020. 283 с.

32. Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» [Електронний ресурс]. URL: https://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/poloj_akadem_dobro_2.pdf

33. Поніманська Т. І. Дошкільна педагогіка: підруч. 4-те вид., переробл. К.: Академія, 2018. 408 с.

34. Професійний стандарт Вихователь закладу дошкільної освіти затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 19.10.2021 № 755-21 Київ Міністерство освіти і науки України 2021 28 с.

35. Сухорукова Г. В., Дронова О.О., Голота Н.М., Янцур Л.А. Образотворче мистецтво з методикою викладання в дошкільному

навчальному закладі: підручник / за заг. ред. Г. В. Сухорукової. 4-те видання, перер. та доп. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2019. 378 с.

36. Теорія і методика формування природничо-екологічної компетентності в дошкільників: курс лекцій / Л.П. Загородня. Глухів. 2023. 379 с. URL: <http://46.201.250.252/handle/123456789/1930> (

37. Томашевська І. П. Особливості взаємодії закладів дошкільної освіти та батьків у сучасних умовах. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2022. № 2 (116). С. 178–186.

38. Федорова М.А. Дошкільна лінгводидактика. Житомир, ФОП Левковець, 2022. 313 с. 13. Федорова М.А., Максимова О. О., Сорочинська О. А. Дошкільна педагогіка (частина 1): навчально-методичний посібник. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2024. 80 с.

39. Федорова М.А. Теорія та методика ігрової діяльності дітей дошкільного віку: навч. посібник. Житомир, ФОП Левковець, 2018. 155 с

40. Хомишак, О. В. (2024). Створення англomовного цифрового освітнього середовища для дітей дошкільного віку: лінгводидактичний аспект. Науково-методичний вісник. Вип. 27, с. 74–82. [Електронний ресурс]: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/740772>

41. Швець Т. Особливості організації роботи закладу дошкільної освіти з розвитку педагогічної культури батьків дітей раннього віку. Український педагогічний журнал. 2024. № 1. С. 161–167.

42. Шульга Л.М. Барвіста радість (Розвиток творчих здібностей дітей дошкільного віку на заняттях із малювання): методичний посібник. 3-є вид., ви-прав. й доп. Запоріжжя : ТОВ “ЛПІС” ЛТД, 2017. 336 с. URL: <https://surl.li/lnyizu>